

Milé kolegyně, milí kolegovia,

ešte predtým ako dôjde k debate by som vás rád oboznámil s aktuálnym stanoviskom vedenia SAPA k súčasnej spoločenskej situácii a predovšetkým k situácii v oblasti, v ktorej pôsobíme. Bez toho, aby som predikoval tému debaty, sme presvedčení, že v tejto chvíli nie je čas na emotívne vyjadrenia, vyslovovanie znepokojenia a prianí, pretože tých všetci máme viac ako dost.

Vzhľadom k tomu, že v tejto chvíli je prakticky nemožné kvalifikovane predpokladať ďalší vývoj šírenia nákazy, ani návrat do spôsobu práce, aktivít a činnosti, na ktoré sme si zvykli pred marcom 2020, je nevyhnutné riešiť 2 základné okruhy problémov:

1. na základe konkrétnych dostupných kvalifikovaných a odborných informácií pomenovať, rozsah konkrétnych dopadov, strát, škôd na audiovizuálnu kultúru, tvorbu, priestor a priemysel,
2. pomenovať a vytvoriť krátkodobé, strednodobé i dlhodobé vízie, ktoré budú pomáhať jednak tým, ktorí sú postihnutí (t.z. my všetci, ktorí pôsobíme v oblasti kultúry a špeciálne audiovizie), ako aj tým, ktorí sú zodpovední za hľadanie východísk a riešení aktuálnej situácie (t.z. predovšetkým Ministerstvu kultúry SR, vláde SR, poslancom NR SR a najdôležitejším verejnoprávnym inštitúciám, ktoré sa podieľajú na financovaní audiovizuálnej tvorby a to je: Audiovizuálny fond a RTVS, najmä prostredníctvom zmluvy so štátom).

Zámerne neuvádzam komerčné televízie, aj keď všetci vieme, že je to významný zdroj financovania celej štruktúry Audiovizuálneho priemyslu a tvorby, a nezaoberám sa v tejto chvíli ani činnosťou spoločností, ktoré predovšetkým získavajú prostriedky na svoju existenciu v oblasti reklamy, propagácie, marketingu a podobne. Nie preto, že to podceňujeme alebo nás to nezaujíma. Je to však oblasť, kde nástroje riešenia sú odlišné, od tých, o ktorých sa budeme zmieňovať ďalej a ktoré riadia iné subjekty.

Z uvedeného vyplýva aj naša predstava metódy a postupnosti krokov, ktoré by mali nasledovať, aj keď si uvedomujeme, že štruktúra „zastrešenia“ rôznych aktivít v oblasti audiovizie je pestrá a v mnohom neporovnateľná.

Východiskom nášho návrhu metódy je diverzifikácia jednotlivých platforiem, ktoré združujú rôzne súčasti štruktúry audiovizuálnej kultúry a priemyslu. Niektoré zo súčastí tejto štruktúry majú totiž vysokú organizovanosť, názorovú koncíznosť, či koherentnosť a v dlhodobom časovom horizonte zbierajú, vyhodnocujú dostupné informácie v audiovizii a prichádzajú aj s konkrétnymi návrhmi riešení. Máme na mysli predovšetkým asociácie producentov, ktoré sú, pokiaľ vieme tri, s rôznym historickým pozadím, prioritami a štruktúrou. V iných oblastiach tvorby pôsobí väčšinou jedna profesijná alebo záujmová organizácia zastrešujúca celú oblasť: kameramani, strihači, distribútori, prevádzkovatelia kín, únia televíznych tvorcov, a pod.. A napokon sú tu aj tí, ktorí síce patria medzi najdôležitejších z hľadiska kreativity v procese vzniku audiovizuálneho diela a to sú autori, scenáristi a režiséri, tí však ako vieme funkčnú organizáciu, ktorá by sa zaoberala ich prioritami, nemajú. Avšak, drvivá väčšina úspešných autorov, režisérov a scenáristov sú členmi *Slovenskej filmovej a televíznej akadémie*. Z toho jednoznačne vyplýva pre SAPA, že toto je prioritou pre Slovenskú filmovú a televíznu akadémiu, ktorá by mala skúmať vyhodnocovať situáciu v tejto oblasti audiovizie, zastrešovať ju, prichádzať s pomenovaním aktuálnej situácie i k riešeniam. SFTS však združuje aj kľúčových tvorcov na všetkých pozíciách štruktúry vzniku audiovizuálneho diela a tým sa stáva platformou predovšetkým pre nich.

Verím, že nielen my v SAPA, ale aj všetky ostatné kľúčové profesijné a záujmové organizácie v štruktúre audiovizuálnej tvorby, kultúry a priemyslu už v tejto chvíli pomenovávajú problémy v svojej oblasti, hľadajú riešenia i víziu vo všetkých troch vyššie uvedených horizontoch.

Samozrejme, v tomto stručnom výpočte chýbajú z hľadiska funkčnosti a výkonu audiovizuálneho priemyslu tí najdôležitejší, a to sú členovia štábov, ktorých nezastrešuje žiadna organizácia. Podľa našich informácií táto oblasť aj vďaka listu, s ktorým sme sa obrátili na bývalého aj súčasného premiéra SR sa Ministerstvo kultúry zaoberá alebo aspoň by sa mali zaoberať prioritne.

To však neznamená, že my ostatní by sme mali, alebo budeme čakať na rozhodnutia Ministerstva, prípadne vlády a poslancov. Naša predstava ďalšieho spoločného postupu spočíva v tom, že jednotlivé profesijné a záujmové organizácie v súčinnosti s Audiovizuálnym fondom pripraví svoj pohľad minimálne na obe základné témy, ktoré som si dovoľil v úvode textu zdôrazniť a reprezentanti týchto organizácií budú v spolupráci s Audiovizuálnym fondom a RTVS riešiť - primárne na pôde MK SR a následne prípadne aj v NR SR – východiska z dnešnej krízovej situácie.

Z uvedeného vyplýva aj to, že SAPA, ktorá reprezentuje a zastrešuje časť aktivít slovenských producentov, osloví ďalšie dve asociácie (Asociáciu nezávislých producentov a Asociáciu producentov animovaných filmov) a navrhne pripraviť v spolupráci so zástupcami nezávislých producentov v Audiovizuálnom fonde východiská pre rokovanie na pôde Ministerstva kultúry SR.

SAPA ako len jedna z profesijných organizácií v oblasti slovenskej audiovizie odporúča podobný postup všetkým ostatným a verím, že v krátkom časovom horizonte nájdeme spôsob ako naše názory a návrhy komunikovať a riešiť na platforme MK SR, či NR SR.

Všetkých vás pozdravujem a prajem pokojné a zdravé dni.

Marian Urban
Prezident SAPA